

## ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

### Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

#### ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

*(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)*

#### ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

##### 1<sup>ο</sup> υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο τρόπος ζωής των ατόμων καταντά προβληματικός/νοσηρός, όταν βασίζεται υπερβολικά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Αυτό συμβαίνει επειδή οι χρήστες/χρήστριες:

- Καθιστούν, αυτοβούλως και ενθουσιωδώς, την καθημερινότητά τους «κοινό» θέαμα και ακρόαμα, αφού π.χ. στο facebook και στο instagram η ζωή τόσο η δική τους όσο και των άλλων γίνεται, συνεχώς, κοινό κτήμα ενός παγκόσμιου χωριού (παρόλο που διαμαρτυρήθηκαν κάποιου/κάποιες για τη χρήση κρυφών προστατευτικών καμερών).
- Καταντούν πρωταγωνιστές/πρωταγωνίστριες μιας χωρίς τέλος παράστασης στην οποία συμπρωταγωνιστούν τα πρόσωπα του οικείου περιβάλλοντός τους, καθώς και μακρινά/άγνωστα μέλη του κοινωνικού συνόλου.
- Αδυνατούν να καλλιεργούν σωστές ανθρώπινες σχέσεις και να ασχολούνται με τις δικές τους συνήθειες, παρά μόνον αν αυτές καταγράφονται και αναρτώνται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κλπ.

Οι μαθητές/-τριες θα απαντήσουν με βάση, κατά κύριο λόγο, το περιεχόμενο των παραγράφων 4 και 5. Ωστόσο, δε θεωρείται λανθασμένη η απάντηση εάν προστεθούν κάποια στοιχεία και από το υπόλοιπο κείμενο, εφόσον αυτά χρησιμοποιούνται κατάλληλα, για να τονιστεί η νοσηρότητα της υπερβολικής χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

##### 2<sup>ο</sup> υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο τρόπος με τον οποίο συνδέονται νοηματικά οι τέσσερις τελευταίες παράγραφοι του Κειμένου 1 *(Θα χαρακτηρίζαμε τον παραπάνω τρόπο ζωής... φθαρτού σαρκίου σου.)* είναι ο ακόλουθος:

- Στην τρίτη παράγραφο τίθεται το βασικό ερώτημα ως προς το εάν ή όχι η συνεχής σύνδεση με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι νοσηρή *(Θα χαρακτηρίζαμε τον παραπάνω τρόπο ζωής... νοσηρό;)*.

- Ακολουθεί στην τέταρτη και πέμπτη παράγραφο του κειμένου μία πρώτη απάντηση, η οποία καταρχάς επιβεβαιώνει τη νοσηρότητα. Χαρακτηριστική η έκφραση «*παρασύρονται από τις σειρήνες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης*». Αυτή, όμως, η προσέγγιση εκφράζει μια μόνον οπτική του φαινομένου και μας προϊδεάζει για τη συμπληρωματική απάντηση που θα ακολουθήσει παρακάτω (*Από τη μία, ναι*). Μία υποθετική δυσλειτουργία των μέσων κοινωνικής δικτύωσης θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα να διαταραχθούν αφενός ο ρυθμός της καθημερινής ζωής και αφετέρου οι ανθρώπινες σχέσεις (*Αν -ο μη γένοιτο- χαλούσαν τα κινητά ... αν δεν μπορείς να το ανεβάσεις στο youtube;*).
- Ακολουθεί η τελευταία παράγραφος του κειμένου (*Από την άλλη, όχι. ...Ελπίζεις ότι το ίχνος που θα αφήσεις στη γη θα επιβιώσει του φθαρτού σαρκίου σου.*). Εδώ, εκφράζεται μια διαφορετική άποψη, καθώς αιτιολογεί την υπερβολική -και χωρίς λογική εξήγηση- συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Μία συμπεριφορά, η οποία εκπορεύεται από την ανάγκη του «θνητού» ατόμου να ξεγελάσει τον θάνατο και τη φθορά.

### 3<sup>ο</sup> υποερώτημα (μονάδες 15)

Ο συγγραφέας, επιχειρώντας να προβληματίσει όποιον/όποια διαβάσει το συγκεκριμένο άρθρο, επέλεξε γλωσσικές επιλογές, οι οποίες συνιστούν και καθοριστικό παράγοντα δημιουργίας του επιθυμητού και κατάλληλου ύφους του κειμένου.

Αυτό επιτυγχάνεται, καθώς ο συγγραφέας ενδεικτικά:

-Θέτει ερωτήματα για τον τρόπο ζωής του ατόμου και τη σχέση του με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. *Εάν δεν καταλαβαίνετε τι λέω Τι νόημα έχει μια ειρηνική ...ποιος είσαι εσύ που μπορείς να αναθεματίσεις την ανθρώπινη φύση, αφελώς έστω, ανεβάσεις στο youtube;*)

-Χρησιμοποιεί λεξιλόγιο το οποίο:

✓ αναφέρεται σε αντίθετες έννοιες (π.χ. *ιδιωτικότητα-κοινό θέαμα και ακρόαση, ατομική ζωή-κοινό κτήμα του παγκόσμιου χωριού μας, ατομική-συλλογική του ιστορία, τη μικρή και τη μεγάλη, ειρηνική διαδήλωση ή ένα βίαιο ντου, ρομαντικά ζευγάρια και παιδιά που παίζουν- θάνατος και φθαρτό σαρκίο*)

✓ είναι επιστημονικό/ειδικό/τεχνικό, λόγω της ειδικής φύσης του εξεταζόμενου θέματος (π.χ. *βιντεοσκόπηση, κάμερες των κινητών, διαδίκτυο*)

✓ είναι εκλαϊκευμένο/απλό/καθημερινό, προκειμένου να γίνεται το κείμενο κατανοητό και εύληπτο από ένα ευρύτερο κοινό (π.χ. *ξεγελάς, βίαιο ντου*)

-Δίνει έμφαση στους διαφορετικούς βαθμούς βεβαιότητας των καταστάσεων (*από τη μια ναι και από την άλλη όχι*)

-Χρησιμοποιεί κατάλληλα διάφορους (γραμματοσυντακτικούς) τύπους:

- χρόνων/χρονικών επιπέδων (που σχετίζονται με το παρόν, παρελθόν, μέλλον π.χ. *εχθρεύονταν, υποστήριζαν, θα συνέβαινε, θα διαλύονταν κ.ά.*)
- εγκλίσεων (Οριστική, Υποτακτική, Προστακτική π.χ. *Να προβλέψουν, απέκτησε συνείδηση του εαυτού του, ο άνθρωπος μηρύκαζε, περιηγηθείτε, αντικρίστε*)
- προσώπων

Α' ενικό πρόσωπο: (εκφράζοντας υποκειμενική διάσταση, προσωπική παρότρυνση για την καταγραφή ενός βιώματος από τον ίδιο ή και τους άλλους π.χ. *τι λέω*)

Β' ενικό πρόσωπο: (υποδηλώνοντας την ύπαρξη ενός αποδέκτη των όσων γράφει και ενισχύοντας το αίσθημα οικειότητας π.χ. *που κοιμάσαι, ξεγελάς, ελπίζεις, δεν είσαι*)

Α' πληθυντικό πρόσωπο: (τονίζοντας ότι το υπό διερεύνηση θέμα αφορά όλα τα μέλη της κοινωνίας, ακόμη και τον ίδιο τον συγγραφέα π.χ. *Θα χαρακτηρίζαμε*)

Β' πληθυντικό πρόσωπο: (υποκινώντας την προσοχή, κάνοντας το κείμενο πιο ζωντανό παροτρύνοντας τους/τις αναγνώστες/-τριες να προβληματιστούν ως προς το υπό εξέταση θέμα με παραινετική διάθεση π.χ. *εάν δεν καταλαβαίνετε, περιηγηθείτε, αντικρίστε*)

- Μέρη του λόγου: επίθετα που «σχολιάζουν» με θετικό ή αρνητικό τρόπο ορισμένες πτυχές του ζητήματος (π.χ. *λαύροι υπερασπιστές, κοινό θέαμα, ανέναη παράσταση*), επιρρήματα, για να (υπο)δηλωθούν διάφορες νοηματικές χροιές (π.χ. *αυτοβούλως και ενθουσιωδώς, προφανώς*)

-Χρησιμοποιεί, επίσης, κατάλληλα

- διάφορα σημεία στίξης, όπως:
- ✓ θαυμαστικό (π.χ. *πόσοι νεολογισμοί σε μία μόνο φράση!*),
- ✓ παρενθέσεις, προκειμένου να επεξηγήσει ή να συμπληρώσει τα λεγόμενά του (*και τη δική σας κατά πάσα πιθανότητα*), (*πόσοι... φράση*)
- σχήματα λόγου (π.χ. Κυριολεξία – Μεταφορά) κ.ά.

#### **ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)**

Η απάντηση θεωρείται πλήρης, όταν ο/η μαθητής/μαθήτρια αιτιολογήσει γιατί το ποιητικό υποκείμενο είναι φορτισμένο συναισθηματικά. Επίσης, εφόσον αναπτύξει επαρκώς εάν και γιατί υπάρχει αδυναμία των Η/Υ να αντιληφθούν το μήνυμα ενός ανθρώπου προς τον άλλον (με ένα χάδι, ένα φιλί μια τρυφερή κίνηση, τις λεπτομέρειες που δεν γίνονται μηχανικά, αλλά με απώτερο στόχο να πλησιάσει τον συνάνθρωπο και να επικοινωνήσει μαζί του μέσω ενός βαθύτερου μηνύματος). Στον υπολογιστή δε θα μπορέσει κάποιος/-α να βρει, τουλάχιστον, εύκολα στοιχεία που σκιαγραφούν τις μεταπτώσεις και τις διαφοροποιήσεις στον χαρακτήρα ενός ατόμου, τα συναισθήματα που αυτό εκφράζει (π.χ. *τη λύπη*), τις φευγαλέες στιγμές που το επηρεάζουν και

μένουν αξέχαστες για πάντα (το φως στη φούστα). Και αυτό γιατί πολύ απλά πρόκειται για ένα εργαλείο. Όλα εξαρτώνται από τους αριθμούς, τα αθροίσματα και την επιτυχή ή μη χρήση του προγραμματισμού του. Από ένα λογισμικό που δεν ενδιαφέρεται για την ψυχοκοινωνική διάσταση και την αλληλεπίδραση, αλλά για την αποφυγή τεχνικού λάθους.

Ο/Η μαθητής/-τρια καλείται να εκφράσει προσωπική θέση στις παραπάνω απόψεις/θέσεις που διατυπώνονται στο κείμενο.